Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosci/40696,Promocja-dwoch-ksiazek-dr-hab-Piotra-Kardeli-na-temat-polskich-kombatantow-w-USA.html
24.04.2024, 15:04

Promocja dwóch książek dr. hab. Piotra Kardeli na temat polskich kombatantów w USA po II wojnie światowej – Nowy Jork, 20 czerwca 2017

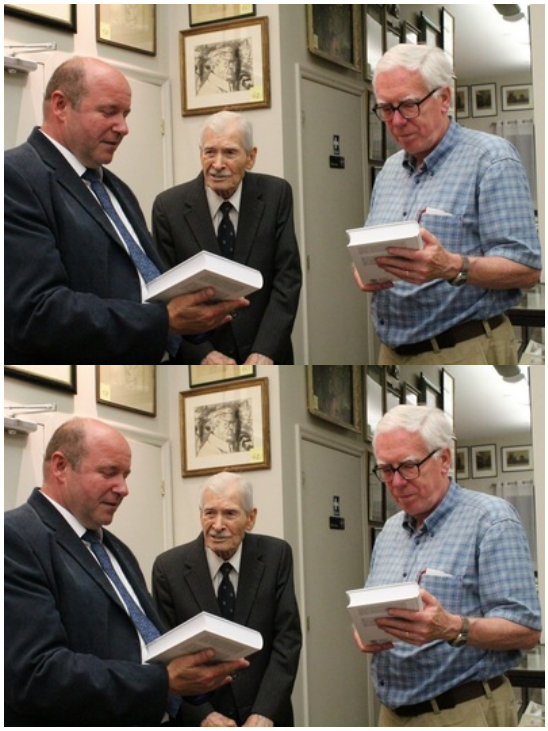

20 czerwca 2017 r. w Nowym Jorku, w Instytucie Józefa Piłsudskiego w Ameryce, odbyła się promocja dwóch książek dr. hab. Piotra Kardeli na temat polskich kombatantów w USA po II wojnie światowej: ***Stowarzyszenie Polskich Kombatantów w Stanach Zjednoczonych w latach 1953-1990***, Wyd. IPN, Olsztyn-Białystok 2015; **Koła Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Stanach Zjednoczonych 1953-2012**, Wyd. IPN, Olsztyn-Białystok-Warszawa 2017. Promocję połączoną z wykładem dr. hab. Kardeli prowadziła Prezes Instytutu Józefa Piłsudskiego dr Iwona Korga. W prezentacji prac dyrektora Oddziału IPN w Białymstoku uczestniczyła nowojorska Polonia, przyjaciele Instytutu, dziennikarze, byli żołnierze PSZ na Zachodzie i AK. Obecni byli m.in.: Konsul Generalny RP w Nowym Jorku Maciej Golubiewski wraz z małżonką, członkowie Rady Instytutu Piłsudskiego: dr Marek Zieliński, dr Artur Kowalski, Andrzej Pelc, dr Jacek Czarnecki oraz dr Krzysztof Langowski, zatrudniony obecnie w centrali IPN w Warszawie. Gościem specjalnym spotkania był urodzony w Buczaczu w 1921 r. inż. Janusz Krzyżanowski – były oficer PSZ na Zachodzie, członek założyciel SPK w USA, od 1978 r. przez wiele lat członek Rady Instytutu Piłsudskiego, aktywny jako dyrektor w Kongresie Polonii Amerykańskiej, od 1981 do 2003 r. wiceprezes wykonawczy Polskiego Komitetu Imigracyjnego w Nowym Jorku. Po swoim wystąpieniu podsumowującym promocję książek o SPK wydanych przez IPN, prezes Krzyżanowski otrzymał owację na stojąco, będącą symbolicznym wyrazem uznania za prowadzoną w okresie powojennym wieloletnią działalność niepodległościową w Ameryce.

SPK było opartą na tradycji żołnierskiej ideową organizacją antykomunistyczną, zrzeszającą byłych żołnierzy PSZ i członków konspiracji krajowej w czasie II wojny światowej. W Stanach Zjednoczonych posiadało ponad 50 komórek terenowych, działających w największych

skupiskach Polonii amerykańskiej. Zarząd Główny SPK mieścił się na nowojorskim Manhattanie. SPK wydawało swoje czasopismo „Kombatant w Ameryce”. Polscy kombatanci w USA przez lata kultywowali tradycje oręża polskiego, prowadzili działalność samopomocową, negując komunizm nad Wisłą, byli w awangardzie akcji niepodległościowej w Stanach Zjednoczonych. Za prezydenta Geralda Forda uzyskali szpitalne prawa weterańskie dla byłych żołnierzy PSZ, dotowali polską prasę w Ameryce, organizowali antykomunistyczne manifestacje, wspierali opozycję w Polsce, w końcu doprowadzili razem z „Hallerczykami” do powstania cmentarza żołnierskiego w Amerykańskiej Częstochowie.